

Lasta, lossa, bära eller flytta – allvarliga arbetsolycksfall

November 2020

afa
FÖRSÄKRING

Att skada sig när man *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål är den näst vanligaste orsaken till ett allvarligt arbetsolycksfall. Denna typ av olycka drabbar oftare män än kvinnor och är vanlig inom industrin och bland yrkesförare. Det visar statistik från AFA Försäkring.

Om rapporten

Denna rapport bygger på en genomgång av 1 813 allvarliga arbetsolycksfall som beror på olyckstypen *lasta, lossa, bära eller flytta* och som AFA Försäkring har betalat ut ersättning för genom arbetsskadeförsäkringen. Olyckorna inträffade under 2017 och 2018.

År 2017 och 2018 inträffade drygt 1 800 allvarliga arbetsolycksfall i samband med att man *lastade, lossade, bar eller flyttade* föremål. Olyckstypen utgjorde under denna period cirka 8 procent av de allvarliga arbetsolycksfallen.

Ofta handlade det om att man halkade i samband med lyft eller att man slant och tappade föremål. Ibland hände detta på grund av missförstånd när två personer lyfte något tillsammans.

Foto: Cultura Creative, Johnér Bildbyrå

Allvarliga arbetsolycksfall

Med ett allvarligt arbetsolycksfall (olycksfall som inträffar i arbetet) menar vi att olyckan har lett till mer än 30 dagars sjukskrivning/ motsvarande läkningstid eller till medicinsk invaliditet eller dödsfall.

Arbetsskadeförsäkringen

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA, omfattar samtliga anställda, det vill säga såväl arbetare som tjänstemän, inom avtalsområdena Svenskt Näringsliv/LO/PTK och Kooperationen. TFA-KL omfattar samtliga anställda i kommuner, regioner, Svenska kyrkan och Sobonaföretag. Sobona är en arbetsgivarorganisation för företag som är verksamma inom kommun- och regionnära verksamheter. AFA Försäkring har också uppdraget att administrera och reglera arbetsskador i enlighet med det statliga personskadeavtalet (PSA), och har därför information om i stort sett alla anmälda arbetsskador i Sverige.

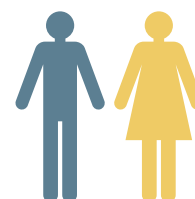
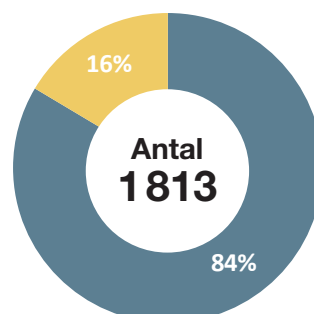
Vanligare att män drabbas

Att skada sig när man *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål är vanligare bland arbetare än bland tjänstemän. Nio av tio allvarliga arbetsolycksfall som beror på olyckstypen inträffar inom privat sektor.

Diagram 1 visar att olyckstypen *lasta, lossa, bära eller flytta* är vanligare bland män än bland kvinnor, 84 procent av de allvarliga arbetsolycksfallen har drabbat män. Olyckstypen utgör också en större andel av de totala allvarliga arbetsolycksfallen för män, 10 procent, än för kvinnor, 4 procent.

Diagram 1

Godkända allvarliga arbetsolycksfall som beror på olyckstypen *lasta, lossa, bära eller flytta* 2017–2018, efter kön.

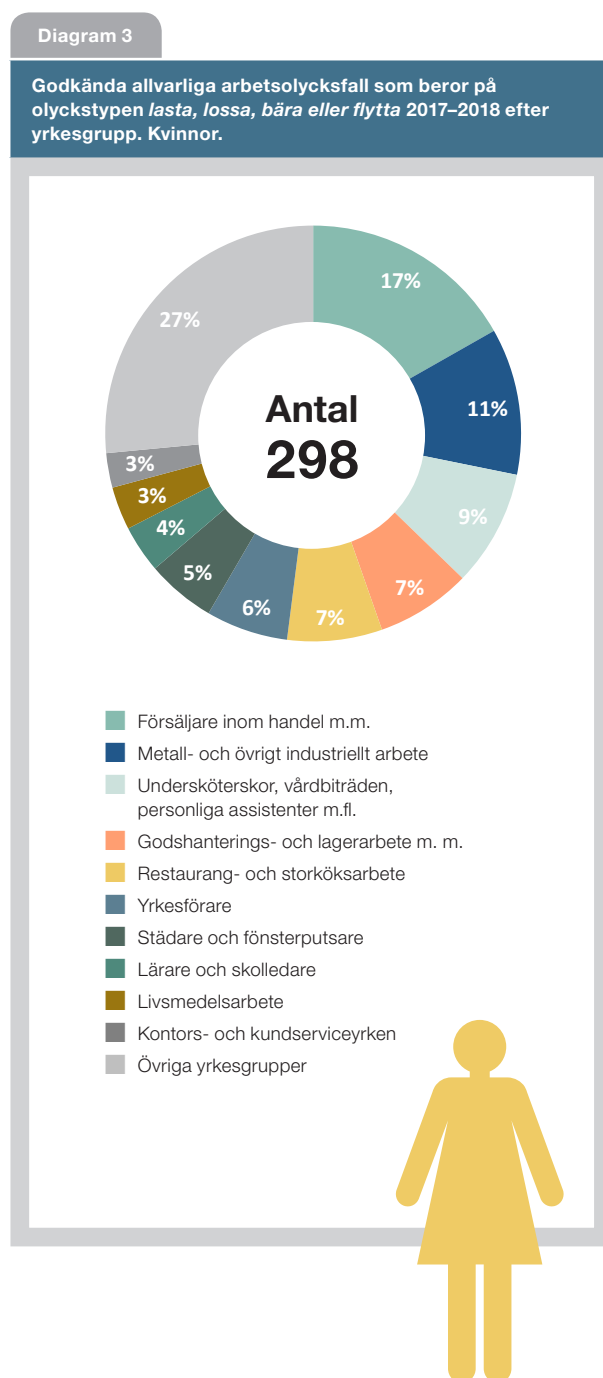
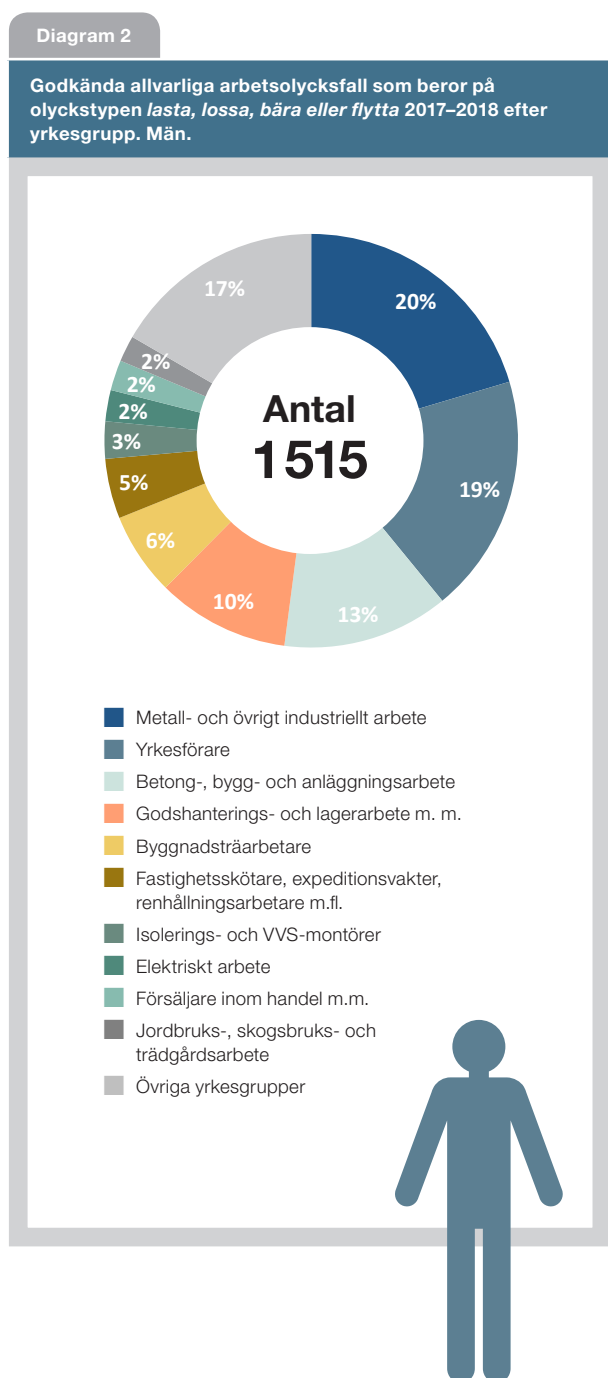
Olyckstypen är vanlig inom industrin

En förklaring till att män i större utsträckning skadar sig när de *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål är att olyckstypen främst inträffar i de mansdominerade yrkesgrupperna. Flest antal allvarliga arbetsolycksfall av denna typ inträffar inom industrin medan *yrkesförare* har högst risk att drabbas av olyckstypen.

I **diagram 2** och **diagram 3** visas antalet godkända allvarliga arbetsolycksfall som beror på olyckstypen *lasta, lossa, bära eller flytta* fördelat på yrkesgrupp för män respektive kvinnor. För män är olyckstypen vanligast

inom yrkesgrupperna *metall- och övrigt industriellt arbete* och *yrkesförare*. Yrkesgrupperna står tillsammans för två femtedelar av olyckorna. Olyckstypen är även vanlig inom *betong-, bygg- och anläggningsarbete* och *godshanterings- och lagerarbete, m.m.*

För kvinnor är olyckstypen vanligast inom yrkesgruppen *försäljare inom handel, m.m.* som står för 17 procent av olyckorna. Därefter i yrkesgrupperna *metall- och övrigt industriellt arbete* och *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.*

Äldre drabbas oftare än yngre

De äldre åldersgrupperna har ett högre antal allvarliga arbetsolycksfall som beror på att man *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål i relation till hur många som är sysselsatta i dessa åldersgrupper.

Av de sysselsatta är 40 procent äldre än 45 år, medan 46 procent av de som drabbas av olyckstypen är äldre än 45 år. De äldre åldersgrupperna har därmed en högre risk för olyckstypen än genomsnittet.

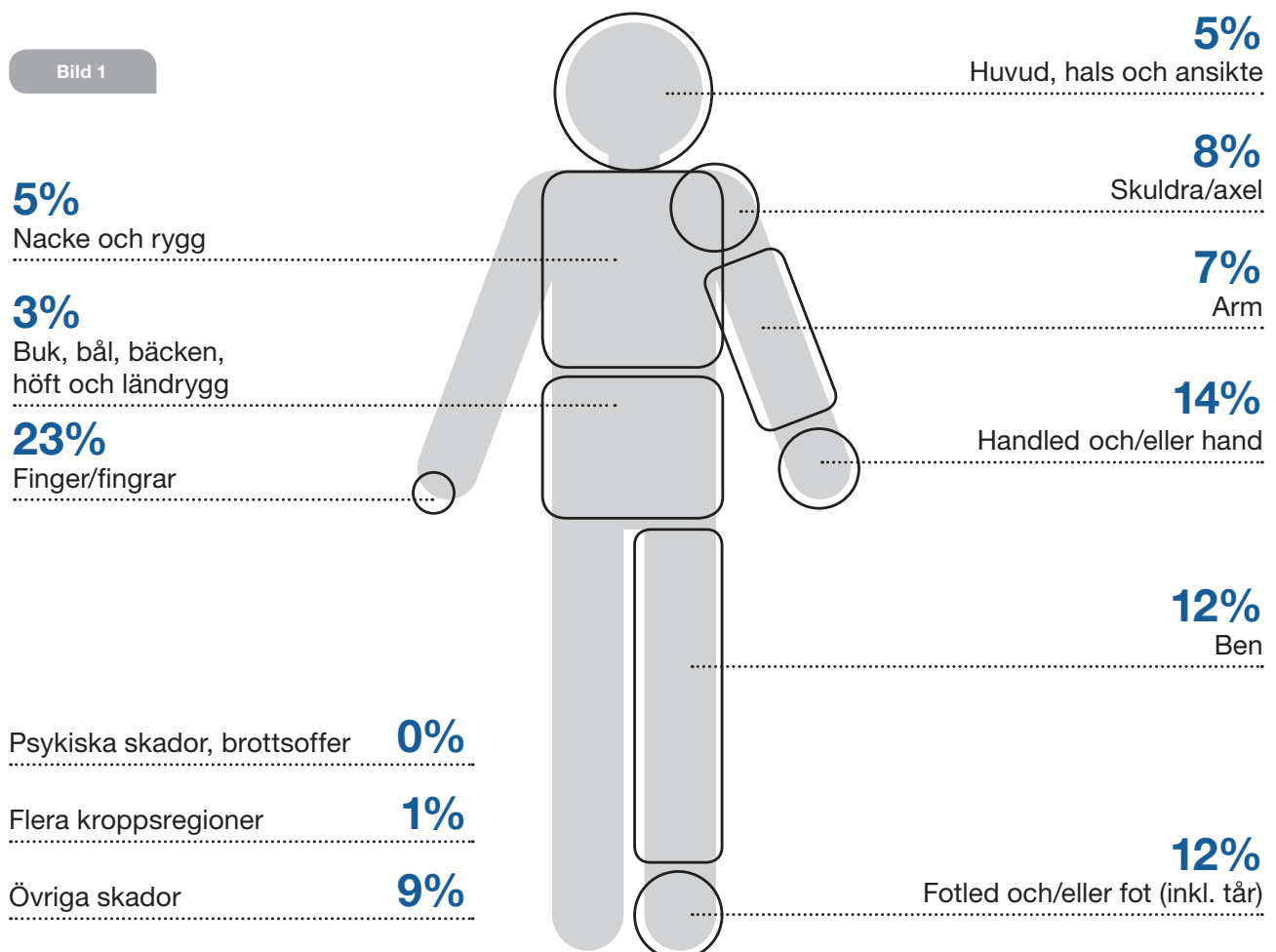
För män är åldersfördelningen av olyckor i samband med att man *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål ungefär densamma som åldersfördelningen för samtliga allvarliga arbetsolycksfall. För kvinnor sker en större andel av olyckorna i samband med att man *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål i de yngre åldersgrupperna jämfört med samtliga allvarliga arbetsolycksfall. Detta kan bland annat förklaras av att en relativt stor andel av kvinnorna i de yrkesgrupper som oftast drabbas av olyckstypen är yngre än 36 år.

Var på kroppen sker skadorna?

Bild 1 visar i procent (av det totala antalet allvarliga arbetsolycksfall) var på kroppen skadorna sker vid olyckor där man *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål. För olyckstypen är det ingen större skillnad mellan könen i hur skadorna fördelar sig på kroppen.

Vanligast är skador på fingrar, nära var fjärde olycka leder till någon form av fingerskada. Näst vanligast är skador i hand och handled, 14 procent.

Dessa skador inträffar ofta när ett föremål faller på fingrar eller händer, eller när den skadade skär eller klämmer sig. Skador på händer kan också bero på att man halkar i samband med att man *lastar, lossar, bär eller flyttar* föremål. Även skador på ben samt på fot och fotled är vanliga för olyckstypen och står för 12 procent var av de allvarliga arbetsolycksfallen.

Exempel på händelseförlopp

Man, 26–35 år
Anläggningsarbetare

"Jag skulle flytta över en vibrerande platta från en traktor-skopa upp på flaket på min arbetsbil. Jag snubblade bakåt och landade olyckligt på höger hand."

Diagnos:
Fraktur på annat finger.

Allvarlighet:
Medicinsk invaliditet.

Man, 36–45 år
Andra process- och maskinoperatörer

"Jag lyfte glas. Glaset var tungt och höll på att ramla ner. När jag skulle fånga glaset så skar det rakt genom skyddshandsken och höger lillfinger."

Diagnos:
Sårskada på finger (fingrar) utan skada på nagel.

Allvarlighet:
Medicinsk invaliditet.

Man, 56–64 år
Lastbilsförare, m.fl.

"Jag gick på vägen efter att ha försökt leverera ett paket. Väggen var lös. Vid diket upp till huset tappade jag fästet och ramlade."

Diagnos:
Fraktur på revben.

Allvarlighet:
Sjukskriven > 30 dagar.

Man, 36–45 år
Montörer, elektrisk och elektronisk utrustning

"Jag fick gå med böjda knän baklänges upp i trappan när vi bar in ett tungt skåp in i en transformatorstation. Jag kände att vänster knä vreds till och belastades snett."

Diagnos:
Distorsion i andra och icke specificerade delar av knä.

Allvarlighet:
Sjukskriven > 30 dagar.

Typfall

Den typiska personen som drabbas av ett allvarligt arbetsolycksfall på grund av att *lasta, lossa, bära eller flytta* föremål är en man i 50-årsåldern som arbetar som lastbilsförare. Han skadar då benet.

Foto: Peter Hoelstad, Johnér Bildbyrå

Publikation av AFA Försäkrings analysavdelning, kontakt:

analys@afaforsakring.se

Vill du ta del av kommande publikationer?

Prenumerera på våra statistikrapporter här:

www.afaforsakring.se/statistikrapporter

afa
FÖRSÄKRING

9 av 10 är försäkrade genom jobbet

POSTADRESS AFA Försäkring 106 27 Stockholm • BESÖKSADRESS Klara Södra Kyrkogata 18
KUNDCENTER 0771-88 00 99 • VÄXEL 08-696 40 00 • afaforsakring.se